

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

Poznań, 6.11.2025 r.

*„(...) Chmura z ludzi nad krajem szła,
z dużej chmury mały deszcz, jedna łza,
mały deszcz, jedna łza, suchy czas.
Tory wiodą w czarny las.
Tak to, tak, stuka koło. Las bez polan.
Tak to, tak. Lasem jedzie transport wołań.
Tak to, tak. Obudzona w nocy słyszę
tak to, tak, łomotanie ciszy w ciszę.”
(fragment wiersza Wisławy Szymborskiej
„Jeszcze”, 1956/1957 r.)*

Polska przez wiele stuleci słynęła z tolerancji, stając się w okresie nowożytnym ostoją dla przedstawicieli różnych narodów i religii. Obok Polaków naszą Ojczyznę zamieszkiwali Litwini, Ukraińcy, Białorusini, Niemcy, Rusini, Ormianie, a także – a może przede wszystkim – Żydzi. Jeszcze 100 lat temu w II Rzeczypospolitej było 3,5 miliona wyznawców judaizmu, co stanowiło największe ich skupisko na świecie. Historia ich eksterminacji przez Niemców w okresie II wojny światowej jest jedną z najmroczniejszych kart w dziejach ziem polskich.

Po wielokulturowej przeszłości Polski pozostało wiele śladów i świadectw historycznych. Można do nich zaliczyć m.in. rozsiane po całym kraju różnego rodzaju miejsca pamięci. Pragnę poinformować, że pod patronatem Wojewody Wielkopolskiego powstał album, w którym zostały zaprezentowane zachowane na terenie województwa wielkopolskiego groby wojenne Żydów – ofiar Holocaustu. Na mocy ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych miejsca te znajdują się pod opieką Państwa Polskiego. Naszym patriotycznym obowiązkiem jest właściwa troska o nie, za co wspólnie odpowiadają Wojewoda, władze samorządowe, a także zarządcy cmentarzy. Wyrażam nadzieję, że przywołana publikacja stanie się nie tylko przypomnieniem o tej powinności, ale także ważnym ogniwem w łańcuchu pamięci o tragicznych kartach historii naszej małej Ojczyzny.

z up. Wojewody Wielkopolskiego

Karolina Fabiś-Szulc
I Wicewojewoda Wielkopolski

al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań
tel. 61 854 1825, fax 61 854 1544

www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: ps@poznan.uw.gov.pl
www.obywatel.gov.pl, infolinia tel. 222 500 117